

[Christophersen.]

for deres tilværelse og ligesom forhindrer problemer i at opstå, ja, så vil det, vi sparer på længere sigt, langt overgå det, som en sådan politik koster at sætte i værk.

En anden væsentlig vej, vi kan betræde, er at finde frem til billigere, men lige så gode alternativer til de nuværende problem-løsninger. Et godt eksempel herpå kan vi jo finde inden for sundhedsområdet, hvor man vel kunne forestille sig, at en styrkelse af de praktiserende lægers stilling, en udbygning af lægehuse, af lokale mindre sygehuse osv. ville repræsentere et fornuftigt og et billigere alternativ til udviklingen af store kostbare centrale hospitaler. Inden for institutionsområdet må vi overveje, om vi i højere grad for børns vedkommende skal satse på dagpleje fremfor vuggestue, opbevaring af børn, om vi i højere grad for ældres vedkommende skal satse på hjemmepleje fremfor plejehjemsudbygning, og inden for uddannelsessektoren er det lige så klart, at vi må overveje en række muligheder for alternative løsninger, typisk mellemlange uddannelser, der kan træde i stedet for meget langvarige uddannelser.

Det er klart, at når vi skal drøfte sådanne alternative løsninger på vore problemer, så vil vi ustandelig blive præsenteret for spørgsmålet: er der nu blot tale om, at vi gør tingene billigere? Er der ikke også tale om, at kvaliteten, resultatet, bliver ringere? Og her må vi selvfølgelig i mange tilfælde acceptere, at der også sker en marginal begrænsning af kvaliteten, og så må vi gøre op med os selv, om vi kan nøjes med $mg \div$ eller $mg +$ -løsninger fremfor $ug \div$ eller ug -løsninger.

En tredje vej, vi kan betræde, når det drejer sig om at begrænse de offentlige udgiftsstigninger, er at gå over til en egentlig mængdemæssig styring af forbruget af offentlige ydelser, og det er bl. a. noget, der kom til udtryk i debatten i sidste uge om planlægningen af de højere uddannelser, hvor et begreb som adgangsbegrænsning jo netop dækker over et sådant forsøg på mængdemæssigt at styre trækket på de offentlige ressourcer.

En fjerde vej, vi kan betræde, er at styre over visse økonomiske faktorer, og her kommer gratisprincippet i høj grad ind i diskussionen. Kan vi i det lange løb accepte-

re, at man på en lang række områder omkostningsfrit for den enkelte kan trække ubegrænset på offentlige ressourcer? Det er jo et meget vidtrækkende spørgsmål. Det rækker langt ind i vores uddannelsespolitik, langt ind i vores kulturpolitik og kan jo også, hvis man vil føre det frem til sine yderste konsekvenser, række ind både i trafikpolitikken og socialpolitikken. Jeg skal ikke her belægge mit synspunkt med eksempler, dem kan der være nok af, men blot sige, at efter venstres opfattelse må vi også foretage en begrænsning af gratisprincippet anvendelse eller i hvert fald en modifikation af gratisprincippet inden for en lang række områder.

Et andet hovedpunkt i perspektivplan II er jo styringen af den offentlige sektor, og det synes jeg også der er grund til i dag at hæfte sig ved som en af hovedkonklusionerne. Jeg vil understrege det, der står i rapporten om behovet for en bedre rapportering om de offentlige aktiviteter, og jeg mener, det kunne være en fornuftig løsning at lade ministerierne fremstille årlige beretninger, der i systematisk form orienterede folketinget og andre om indholdet af ministeriets arbejde.

Endvidere vil der være behov for, kan vi sige løbende perspektivplanarbejder, og i naturlig forlængelse af dem må ligge de totale budgetter for stat, for amter og kommuner, som regeringen jo også har givet udtryk for at den nu vil lade udarbejde. I sammenhæng hermed må vi ønske, at vi kan få totale budgetoverslag for hele den offentlige sektor, og endelig vil jeg godt nævne som noget ligeledes ønskværdigt, at den offentlige budgetterings- og regnskabsteknik underkastes en modernisering. Sådant som de offentlige budgetter og specielt statens budgetter og regnskaber er bygget op, er det i virkeligheden et ganske enkelt gammeldags kasseregnskab, man opererer med, hvor man ligesom fordeler udgifterne på en række omkostningsarter, men det er et regnskab, og det er et budgetsystem, hvor vi får meget lidt at vide om, hvad det egentlig koster at producere de konkrete ydelser. Derfor ville jeg mene, at det var ønskværdigt, om man udbyggede det, som findes i budgetredegørelserne og i bemærkningerne til finanslovforslaget, sådan at vi inden for de store udgiftkrævende områder fik nogle produktorienterte